

Mieli abiturientai,

artėja laikas, kai, pabaigę mokyklas, rinksitės savo tolimesnį kelią. Didžioji dauguma Jūsų rinksis studijas. Norėtusi, kad tai darytumėte atsakingai, įvertinę įvairius veiksnius – savo asmeninius gabumus, interesų horizontus, siūlomų studijų kokybę, tolimesnes perspektyvas pabaigus studijas ir pan. Žinodami, kaip svarbu yra padaryti teisingą pasirinkimą bei norėdami padėti Jums apsispręsti, pristatome informatyvių interviu seriją apie **Vilniaus Universiteto Filosofijos fakultete vykdomas bakalauro studijų programas: filosofijos, psichologijos, socialinės politikos, sociologijos ir socialinio darbo**. Iš kiekvienos studijų programos buvo kalbinami trys atstovai: studijų programos komiteto pirmininkas, dėstytojas ir studentas. Klausimai adresatams buvo pateikti individualiai, tad atsakinėdami jie nežinojo vienas kito atsakymų. Jei bent daliai Jūsų šie interviu padės apsispręsti, mūsų misija tuomet bus sėkminga. Viliamės, kad skaityti Jums bus įdomu.

Į klausimus apie VU Filosofijos fakulteto **psichologijos studijų programą** atsako studijų programos komiteto pirmininkė **doc. dr. Vilmantė Pakalniškienė**, dėstytoja **prof. Danutė Gailienė** ir trečio kurso studentas **Linas Linartas**.

❧ PSICHOLOGIJA ❧

Kaip trumpai apibūdintumėte psichologiją – koks tai mokslas?

Vilmantė Pakalniškienė. Įdomus, juk tiek galima visko sužinoti apie žmogų, kartu mokytis, kaip galima padėti žmonėms.

Danutė Gailienė. Jeigu trumpai, tai mokslas, padedantis mums pažinti žmogų – ir save, ir aplinkinius. Nors esama ir kitų mokslų, padedančių pažinti žmogų, tačiau psichologija tai daro praktiškoje-gyvenimiškoje plotmėje, padėdama suprasti, kaip ir kodėl mes elgiamės įvairiose situacijose, skirtingais amžiaus tarpsniais, kokie yra tarpusavio santykiai – kodėl sutariame tarpusavyje arba ne ir pan.

Vilmantė Pakalniškienė

Linas Linartas. Psichologija aprašo ir aiškina, ir stengiasi numatyti žmogaus mintis, jausmus ir elgesį. Ji kuria fundamentalias teorijas ir ieško praktinio žinių pritaikymo. Visgi, mano nuomone, geriausias psichologijos apibrėžimas – tai žmogaus bandymas pažinti patį save.

Koks psichologų vaidmuo mūsų dienų pasaulyje?

Vilmantė Pakalniškienė. Priklausomai nuo srities. Pats įvairiausias gali būti: vertintojas, tyrėjas, atrankų specialistas, konsultantas ir pan.

Danutė Gailienė. Mūsų dienų pasaulyje psichologų vaidmuo, mano nuomone, yra milžiniškas, kadangi žmonėms labai reikalingos psichologijos žinios gyvenime, santykiuose, norint įveikt sunkumus, auklėjant vaikus ir pan. Psichologijos žinios čia tikrai gali padėti.

Linas Linartas. Kiekvienas žmogus yra psichologas, tačiau tik psichologai turi deramus įrankius atrasti mokslines žinias. Psichologams tenka didelė atsakomybė: jie pritaiko įgytas žinias, kad padėtų išspręsti tiek individualaus žmogaus, tiek visuomenės problemas. Psichologai yra nematoma visuomenės gerovės jėga, todėl jų vaidmuo pasaulyje yra ypatingai svarbus.

Įsivaizduokite pasaulį, kuriame gyvena vien tik psichologai. Koks tai būtų pasaulis? Apibūdinkite jį.

Vilmantė Pakalniškienė. Tai pasaulis, pilnas analizės ir gal problemų ieškojimo.

Danutė Gailienė. Man atrodo, kad, viena vertus, tai būtų be galo tolerantiškas pasaulis, nes psichologija suteikia žinias apie žmonių skirtumus – kai pažįsti (tikrąją to žodžio prasme) ne tik save, bet ir aplinkinius, tuomet lengviau priimi žmones tokius, kokie jie yra. Taip pat būtų kur kas lengviau spręsti konfliktus, problemas, nes pats psichologijos mokslas suteikia tam instrumentus. Kita vertus, pasaulis turbūt būtų nuobodokas, nes jame trūktų spontaniškumo, kažkokių neurotiškų konfliktų, (pozityvios) agresijos, keistuolių, įvairių nuokrypių nuo normų – gyventi tokiame pasaulyje būtų ramiau, tačiau jis būtų kur kas mažiau spalvotas ir ekspresyvus, o dėl to nuobodus.

Danutė Gailienė

Linas Linartas. Lietuvoje dauguma žmonių yra raštingi. Tai leidžia užrašyti savo mintis ir suprasti kitų idėjas. Pasaulyje, kuriame gyvena vien tik psichologai, vyrėtų psichologinis raštingumas: būtų paprasčiau perteikti savo problemas, būtų mažiau susikalbėjimo nesusipratimų.

O koks tuomet būtų pasaulis be psichologų?

Vilmantė Pakalniškienė. Priklauso kas jame gyventų. Juk jei žmonės sutartų, būtų atviri vienas kitam, stengtųsi padėti, bendrautų, tai gal ir nebūtų blogai be psichologų. Tačiau jei būtų kitaip, tai manau, iš žmonių, kuriems reikia pagalbos, atimta būtų galimybė jos sulaukti. Gal tų žmonių gyvenimas būtų liūdnesnis.

Danutė Gailienė. Tai būtų tarsi grįžimas į natūrinį ūkį...

Linas Linartas. Nors ir nebūtų psichologų, psichologija nedingtų – kiekvienas žmogus turi savo psichikos sampratą. Tačiau visos idėjos apie žmogų būtų tiek pat vertingos kaip horoskopų skaitymas. Ir būtų liūdna, nes žmogus žinotų bene viską apie pasaulį, tačiau nieko tikro apie patį save.

Kaip manote, kokių savybių reikia stojančiajam, norinčiam studijuoti psichologiją?

Vilmantė Pakalniškienė. Pasiryžimo gana sunkiai mokytis, nes yra daug dalykų, kuriems reikia skirti laiko. Dar gerai nebijoti naujovių ir būti drąsiau.

Danutė Gailienė. Psichologijoje specializacijos diapazonas labai platus – nuo darbo laboratorijoje iki darbo klinikoje, apimantis įvairius amžiaus tarpsnius, tad ją studijuoti ir vėliau praktikuoti gali įvairūs žmonės. Tačiau vis tik išskirčiau vieną savybę – stojančiajam turi rūpėti žmogus.

Linus Linartas. Pirma, reikalinga drąsa keisti savo įsitikinimus, nes studijų metu tavo supratimas, kas yra žmogus ir kas yra psichologija, gali neatpažįstamai pasikeisti.

Antra, psichologijoje nėra vienos Tiesos, todėl būsimam ir esamam studentui reikia nebijoti iš pirmo žvilgsnio prieštaraujančių faktų, o siekti derinti ir jungti įvairius požiūrius ir mažas tiesas.

Linai, Jūs jau studijuojate psichologiją, tad noriu paklausti, ar įdomu ir kaip vertinate Jums dėstančius dėstytojus, jų paskaitas?

Linus Linartas. Atsakysiu trumpai – taip! Psichologijos studentui suteikiamas platus žinių spektras, kuris leidžia nutuokti apie įvairias psichologijos sritis, mokslinį metodą, ir suteikiamos galimybės studijuoti tai, kas asmeniškai įdomu.

Dėstytojai – tai akademinės kelionės, kurias vadiname studijomis, palydovai. Turbūt mane daugiausia nustebino dvi dėstytojų savybės: jų erudicija ir nuoširdus noras padėti.

Linus Linartas

Psichologiją studijuoti ir dėstyti galima keliose aukštosiose mokyklose, tačiau pasirinkote Vilniaus universiteto Filosofijos fakultetą – įdomu, kodėl?

Vilmantė Pakalniškienė. Seniausias tradicijas turinti programa. Programos įvairiose aukštosiose mokyklose nėra labai jau skirtingos, visose stengiamasi atsižvelgti į naujoves, poreikius. Taip ir pas mus. Beje, vienas naujas aspektas, atsiradęs mūsų programoje, tai bakalaurų praktika, kurios metu studentai artimiau susipažįsta su įvairių sričių psichologo darbu.

Danutė Gailienė. Pirmiausia, tai čia yra mano namai – čia mes augome, kūrėme psichologijos studijų programą, įkūrėme katedrą, „užauginome“ doktorantus, dalis kurių čia ir dėsto. Kita vertus, psichologijos srityje aukščiausias studijų ir mokslo lygis yra būtent čia – Vilniaus universitete.

Linus Linartas. Vilniaus universitetas – Lietuvos istorijos dalis. Jaučiu garbę būti šio universiteto studentu ir mokytis Filosofijos fakultete, kuriame gimė ir išsivystė Lietuvos mokslinė psichologija.

Kokios perspektyvos laukia psichologijos absolventų?

Vilmantė Pakalniškienė. Įvairios, čia priklauso nuo kiekvieno domėjimosi srities. Dirbti psichologu galima įvairiose srityse, tad darbo susiradimas nebūna problema.

Danutė Gailienė. Sakyčiau, kad labai didelės, kadangi pagal Europos Sąjungos standartus pas mus psichologų dar yra per mažai, o Lietuvoje kasmet deklaruojama, kad šiuo keliu bus einama. Tad jeigu nebus karo ir kažkokių perturbacijų, tuomet Lietuvai tikrai reikės daugiau kvalifikuotų kompetentingų psichologų.

Linus Linartas. Deja, baigęs tik bakalauro studijas, dar nesi psichologas. Suprantama, galima toliau studijuoti magistro studijose ir tapti profesionaliu praktikuojančiu psichologu. Tačiau netgi jei nėra siekio tęsti akademinį gyvenimą, galima ieškoti kitų veiklos sričių. Psichologija pritaikoma visur, kur yra žmogus, todėl psichologijos bakalauras gali panaudoti studijų metu įgytas žinias daugelyje gyvenimo sričių ir tai jam suteiks didžiulį pranašumą prieš kitus.

Pabaigoje – dar šiek tiek vaizduotės: jeigu psichologiją reiktų palyginti su augalu, koks tai būtų augalas? Ir kodėl?

Vilmantė Pakalniškienė. Visai apie tai negalvojau. Nes juk psichologai skirtingi, tai ir augalai galėtų skirtis.

Linus Linartas. Prisimindamas vaikystės sodą, tarčiau, kad psichologija – tai jauna obelaitė. Psichologija – jaunas mokslas, turintis ilgą priešistorę, o jos vaisiai – sukauptos žinios apie žmogų yra tiek skanūs, tiek vertingi. Ir be to, kam nepatinka obuoliukai?

Interviu parengė Olga Suprun.

